

Primorsko-goranska županija

Priroda

JAVNA USTANOVА
za upravljanje zaštićenim
dijelovima prirode

Grivica 4, 51000 Rijeka
tel.: 00385/5/1352400; fax: 00385/5/1352401
e-mail: info@ju-priroda.hr; www.ju-priroda.hr

Primorska štrcalica/ Squirtng cucumber

HR RIJETKA I ZAŠTIĆENA FLORA PARK-ŠUME ČIKAT

Otok Lošinj odlikuje se bogatim biljnim svjetom s više od 1000 biljnih svojstava (vrsta i podvrsta). Od tega broja 55 vrsta i podvrsta je zaštićeno. Najveća koncentracija rijetkih i zaštićenih biljnih vrsta otoka Lošinja zabilježena je na Osoršćici. To je stoga jer su na Osoršćici staništa najraznolikija i razvijeno je i visinsko raščlanjenje vegetacije. Na ovoj otočnoj planini rastu i neke rijetke biljke koje su se kao preostaci (relikti) zadržale iz hladnijih geoloških razdoblja zemljine prošlosti, a nema ih na drugim dijelovima otoka.

Flora Park-sume Čikat nije toliko raznovrsna, iako ovdje, na nekim specifičnim staništima, nalazimo prave botaničke rijetkosti. Ovdje rastu neke od najrjeđih i najzanimljivijih zaštićenih biljaka kvarnerskih otoka - endema! Takva je primjerice jedna vrsta endemične paprati. Osim nje, na području Park-sume rastu još i ove zaštićene vrste: ilirski ranjenik, primorska ciklama, primorska štrcalica i svinuti tankorepaš. U moru uspijeva morska cvjetnica - oceanski porost ili posidonija. Osim »službeno«

KATEGORIJA ZAŠTITE: park-šuma

POVRŠINA: 236 ha

POLOŽAJ: jugozapadno od grada Malog Lošinja

CATEGORY OF PROTECTION: forest park

AREA: 236 ha

LOCATION: south-west of the town of Mali Lošinj

zaštićenih vrsta, na području Park-sume mogu se pronaći i neke razmjerno rijetke vrste na koje posjetitelji rado »bace oko« i uberu ih, iako to možda ne bi trebali učiniti u tako posjećenom i zaštićenom području kao što je Čikat. Takve su, da spomenemo samo neke, trave zečji repić (Lagurus ovatus), velika treslica (Briza major), a ponekad se pronade i neka od rijetkih vrsta divljih orhideja.

GB RARE AND PROTECTED FLORA OF THE ČIKAT FOREST PARK

A distinctive feature of the Island of Lošinj is its rich plant life with more than 1,000 plant taxa (species and subspecies). Of this number, 55 species and subspecies are protected. The greatest concentration of rare and protected plant species on the island can be found on Osoršćica Mountain. This is because the mountain has the widest diversity of habitats and well-developed altitudinal vegetation zones. Also, some rare plants grow on this island mountain that are relics, left over from the colder geological eras of Earth's past, and cannot be found in other parts of the island.

The flora of the Čikat Forest Park is less diverse, although here too we can find true botanical rarities in some special habitats. Endemic plants – some of the rarest and most intriguing protected plants of the Kvarner islands – also grow here, for example, a species of endemic fern. Other protected species growing in the Forest Park area are: Illyrian kidney vetch, hardy cyclamen, squirting cucumber, and curly ryegrass. Neptune grass or posidonia, a marine phanerogam, flourishes in the sea. In addition to officially protected species, certain fairly rare species can also be found in the Forest Park area. These plants easily catch the eye of visitors, who like to pick them, although this is an activity that should be discouraged in a highly visited and protected area such as Čikat. They are, to mention but a few, hare's tail grass (Lagurus ovatus), quaking grass (Briza major), and some rare species of wild orchids.

Ilirski ranjenik/ Illyrian kidney vetch

Primorska ciklama/ Hardy cyclamen

HR

ILIRSKI RANJENIK (*Anthyllis vulneraria* ssp. *rubriflora*). Ilirski je ranjenik ilirsko-jadranska endemična biljka. Cvate od travnja do svibnja lijepim crvenim cvjetovima. Raste na pustim travnatim mjestima uz obalu. Pripada porodici lepirnjača (Fabaceae, Papilionaceae ili Leguminosae) te se na njegovom korijenu razvijaju krvžice sa simbiotskim bakterijama koje fiksiraju dušik iz zraka i tako popravljaju tlo.

PRIMORSKA CIKLAMA (*Cyclamen repandum*). Jedna je od najljepših naših proljetnica. Procvate već u ožujku. U tlu čuva sploštene gomolje u kojima su spremljene rezervne tvari, pa odmah poslije blage zime iz njih potjeraju cvjetne stupke s pupovima. Listovi se razvijaju usporedno s cvjetovima, ali se ubrzo nakon završetka cvatnje posušu pa nepovoljno, sušno ljetno razdoblje biljka provede u stanju mirovanja.

PRIMORSKA ŠTRCALICA (*Ecballium elaterium*). Pripada ruderalnoj flori Park-sume Čikat. Razvija se na zapuštenim mjestima na kojima u tlu ima mnogo hraničiva. Cvate od proljeća do jeseni žutim cvjetovima sličnim cvjetovima krastavca. I plodovi izgledaju baš kao mali dlakavi krastavci, što odaje botaničko srodstvo. Biljka, naime, pripada porodici bundeva (Cucurbitaceae). Dotaknemo li zreli plod štrcalice, on se poput projektila odvodi od peteljke i odskoči uz štrcanje sjemenki. Štrcalica je otrovna pa treba paziti da sluzava masa koja prska iz otkinutog ploda ne dode u doticaj s očima.

TANKOREPAŠ (*Parapholis incurva*). Tankorepaš je neugledna vrsta trave. Na zaslanjenim staništima uz morskou obalu ugledat će ga vjerojatno samo izvježban i oštrosko kakovog ekskusnog botaničara.

GB

ILLYRIAN KIDNEY VETCH (*Anthyllis vulneraria* ssp. *rubriflora*). An endemic plant of the Illyrian-Adriatic region. Blooms from April to May producing lovely, red flowerheads. Grows on bare, grassy sites along the coast. Belongs to the pea family (Fabaceae, Papilionaceae or Leguminosae). On its roots, it forms nodules with symbiotic bacteria that are able to fix atmospheric nitrogen and so replenish the soil.

HARDY CYCLAMEN (*Cyclamen repandum*). One of our loveliest spring flowers, it blooms as early as March. In the ground, it has flat tubers in which nutrients are stored, and from which shoot flowerhead stems with buds, as soon as the mild winter ends. The leaves develop together the blossoms, but once flowering is over they wither up, and the plant remains dormant throughout the dry summer period.

SQUIRTING CUCUMBER (*Ecballium elaterium*). Belonging to the ruderal flora of the Čikat Forest Park, it grows in neglected areas where the soil is rich in nutrients. It blooms from spring to autumn producing yellow flowers similar to cucumber flowers. Its fruit strongly resembles small, hairy cucumbers, an indication that they are botanically related. Namely, this plant belongs to the cucumber family (Cucurbitaceae). If we touch the ripe fruit of the squirting cucumber, it will burst off its stalk and shoot up into the air, squirting seeds. The plant is poisonous, and care should be taken to avoid the mucilaginous liquid, squirting from the fruit, to come into contact with your eyes.

CURLY RYEGRASS (*Parapholis incurva*). An uncomely species of grass. Only the trained eye of an experienced botanist is likely to spot the curly ryegrass located in saline habitats along the seashore.

Ne oštećujte opremu zaštićenog područja, ona služi za vašu informaciju i rekreaciju. Koristite označene staze kako bi sačuvali osjetljive biljne i životinjske vrste. Sačuvajmo prirodu zaštićenog područja i poštujmo propise koji je stite. Služba nadzora zadužena je za red u zaštićenom području.
Do not damage any property of the protected area, it serves for your information and recreation. Use only marked hiking trails to protect fragile plant and animal species. Help preserve nature in the protected area by respecting the relevant regulations. The ranger service is in charge of maintaining order in the protected area.

NEDOPUŠTENE AKTIVNOSTI / PROHIBITED ACTIVITIES

1. Puštanje psa bez nadzora / Leaving dogs unattended
2. Off-road and vožnja izvan javnih prometnica / Driving off-road
3. Bacati otpad / Disposing of waste
4. Unistavati biljke i glijce / Interfering with plants or fungi
5. Omotati životinje / Disturbing animals
6. Palići vatru / Lighting open fires
7. Parkirati izvan označenih područja / Parking outside marked areas prohibited

Priroda
JAVNA
USTANOVА
PUBLIC
INSTITUTION

»Priroda« je županijska javna ustanova čija je osnovna djelatnost zaštita, održavanje i promicanje zaštićenih područja. Kada primijetite da je narušena priroda vrijednost zaštićenog područja molimo nazovite Službu nadzora Ustanove na broj 00385-91-1352-400, a u slučaju nezgode nazovite 112.

Priroda (the Croatian word for Nature) is the County's public institution whose main function is to protect, maintain and promote protected areas. If you notice that somebody is devastating natural resources please contact our Ranger service at 00385-91-1352-400. In case of an accident please contact 112.

Tuniski zagoničnik
Grada Malog Lošinja
Town of Mali Lošinj
Tourism Office

Primorsko-goranska županija

Priroda

JAVNA USTANOVA
za upravljanje zaštićenim
dijelovima prirode

Grivica 4, 51000 Rijeka
tel.: 00385/5/1352400; fax: 00385/5/1352401
e-mail: info@ju-priroda.hr; www.ju-priroda.hr

Zečji rep/ Hare's tail grass

HR NAJČEŠĆE SAMONIKLE VRSTE PARK-ŠUME ČIKAT

Iako je Park-šuma Čikat umjetno stvoreni ekosustav nastao naporima na pošumljavanju pustog zemljišta alepskim borom (*Pinus halepensis*), za što je krajem 19. stoljeća bio zaslužan lošinjski prirodoslovac Ambroz Haračić, u njoj danas nalazimo i raznoliki staništa sa samoniklim biljnim vrstama. Borovi se sada i sami obnavljaju a pod zasjenom njihovih bujnih krošnji formirala se autohtona zajednica trave prosuljastog ščevara (*Oryzopsis miliacea*), rijetka u Hrvatskoj. Uz ova prozračna vrstu trave ponekad se mogu susresti i neke rjeđe vrste kao što su zečji repić (*Lagurus ovatus*) i velika treslica (*Briza media*). Dekorativnost njihovih nježnih klasičnih mami posjetitelje da ih ubere za uspomenu ili čak za izradu suhih cvjetnih aranžmana, smanjujući tako, nažalost, njihovu brojnost. Pod borovima je česta i na sredozemlje ograničena vrsta trave razgranjena kostrika (*Brachypodium ramosum*), kojoj je otok Lošinj najsjevernije nalazište uz istočnojadransku obalu.

Borovi imaju ulogu one vrste drveća koja prvo »utire put« razviti samonikle šume i koja omogućuje nastanak povoljnijih uvjeta za ukorjenjivanje autohtonih vrsta. Najčešće takve autohtone vrste u Park-šumi Čikat jesu tršija (*Pistacia lentiscus*), mirta (*Myrtus communis*), planika (*Arbutus unedo*), lemprika (*Viburnum tinus*), isprepletena kozokrvina (*Lonicera implexa*), veliki vrijes (*Erica arborea*), šmrka (*Juniperus oxycedrus*) i druge sredozemne vrste grmlja. Kao kruna u čitavoj toj smjeni vrsta pojaviće se, najzad, i vazdazeleni hrast crnica (*Quercus ilex*) koji je glavno stablo klimatogene šumske zajednice, kakva je nekoć (prije čovjekova utjecaja) pokrivala veći dio otoka Lošinja.

Tršja/ Mastic tree

Velika treslica/ Quaking grass

KATEGORIJA ZAŠTITE: park-šuma

POVRŠINA: 236 ha

POLOŽAJ: jugozapadno od grada Malog Lošinja

CATEGORY OF PROTECTION: forest park

AREA: 236 ha

LOCATION: south-west of the town of Mali Lošinj

Mirta/ Common myrtle

GB

THE COMMONEST WILD-GROWING SPECIES OF THE ČIKAT FOREST PARK

The Čikat Forest Park is an ecosystem artificially created through efforts, championed by the Lošinj naturalist Ambroz Haračić, to forest the barren land with Aleppo pine in the late nineteenth century. However, within the Forest Park today, we can find diverse habitats with wild growing plant species. The pines are now self-reproducing, and under the shade of their lush crowns, an indigenous community of rice millet grass (*Oryzopsis miliacea*), rare in Croatia, has formed. In addition to this delicate species of grass, we can occasionally come across some rarer species, such as hare's tail grass (*Lagurus ovatus*) and quaking grass (*Briza media*). Their attractive, delicate spikelets tempt visitors to pick them as a memento or for use in dried flower arrangements, in this way decimating their numbers. The branched falsebrome (*Brachypodium ramosum*), a typically Mediterranean grass species, is often found under the pines, and the island of Lošinj is its most northerly site along the eastern Adriatic coast.

Pines are a type of tree that »blazes the trail« for wild-growing forests and creates the conditions that enable indigenous species to take root. The commonest indigenous species in the Čikat Forest Park are the mastic tree (*Pistacia lentiscus*), the common myrtle (*Myrtus communis*), the strawberry tree (*Arbutus unedo*), the wayfaring tree (*Viburnum tinus*), the tangled honeysuckle (*Lonicera implexa*), the heath tree (*Erica arborea*), the maritime juniper (*Juniperus oxycedrus*) and other species of Mediterranean shrubs. The crown in this constellation of species, however, goes to the evergreen holm oak (*Quercus ilex*), the major tree of the climatogenic forest community that once (before the impact of people) covered the greater part of the island of Lošinj.

Razgranjena kostika/ Branched falsebrome

Isprepletena kozokrvina/ Tangled honeysuckle

Hrast crnica/ Holm oak

NEDOPUŠTENE AKTIVNOSTI / PROHIBITED ACTIVITIES

Ne oštećujte opremu zaštićenog područja, ona služi za vašu informaciju i rekreaciju. Koristite označene staze kako bi sačuvali osjetljive biljne i životinjske vrste. Sačuvajmo prirodu zaštićenog područja i poštujmo propise koji je stite. Služba nadzora zadužena je za red u zaštićenom području.
Do not damage any property of the protected area, it serves for your information and recreation. Use only marked hiking trails to protect fragile plant and animal species. Help preserve nature in the protected area by respecting the relevant regulations. The ranger service is in charge of maintaining order in the protected area.

1. Pušati pse bez nadzora / Leaving dogs unattended
2. Off-road and vožnja izvan javnih prometnica / Driving off-road
3. Bacati otpad / Disposing of waste
4. Unistavati biljke i glijice / Interfering with plants or fungi
5. Ometati životinje / Disturbing animals
6. Palići vatru / Lighting open fires
7. Parkirati izvan označenih područja / Parking outside marked areas prohibited

Priroda

JAVNA
USTANOVA
PUBLIC
INSTITUTION

»Priroda« je županijska javna ustanova čija je osnovna djelatnost zaštita, održavanje i promicanje zaštićenih područja. Kada primijetite da je narušena priroda vrijednost zaštićenog područja molimo nazovite Službu nadzora Ustanove na broj 00385-91-1352-400, a u slučaju nezgode nazovite 112.

Priroda (the Croatian word for Nature) is the County's public institution whose main function is to protect, maintain and promote protected areas. If you notice that somebody is devastating natural resources please contact our Ranger service at 00385-91-1352-400. In case of an accident please contact 112.

Turska županija
Grada Mali Lošinj
Town of Mali Lošinj
Tourism Office